

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/203/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219789
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8117219789.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: F. E., Z.. X.X.XXXX, B. A. XX/XX, XXX XX L., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 577,43 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 26.9.2017 do zaplataenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

U r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v čl. I., bod 7.1. Dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX, zo 17.7.2014 k Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 17.7.2014 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie Dohody zaplatí mesačne Poskytovateľovi odplatu vo výške 2,51 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v Oznámení Veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.“, j e n e p r i j a t e ľ n á.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Vo vzťahu k nároku na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok náhradu trov konania stranám n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručенou súdu 18.8.2017 sa žalobca domáhal, aby súd vydal rozsudok ktorým by rozhodol o povinnosti žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 577,43 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z tejto sumy od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplataenia, a zároveň určil, že zmluvná podmienka - Poplatok za poskytnutie úveru: 25, uvedená v bode 6 Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 17.7.2014, uzavretej medzi účastníkmi konania, a zmluvná podmienka uvedená v čl. I., bod 7.1. Dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX, zo 17.7.2014 k Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 17.7.2014 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným v znení tak, ako je uvedená vo výroku tohto rozsudku, sú neprijateľné.

2. Žalobu odôvodnil tým, že ide o zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo 17.7.2014. Uviedol, že na základe žiadosti mu bola schválená výška úveru 750,- Eur, s ročnou úrokovou sadzbou 18,02 %, RPMN 20,89 % a priemernou RPMN 49,67 %, a že pri uzatváraní zmluvy mu bola predložená zo strany žalovaného na podpis aj Dohoda o poskytovaní služieb, zo 17.7.2014 (ďalej len „Dohoda“), pričom ak som chcel úver získať, musel Dohodu podpísať. Poukázal na to, že v bode 6. zmluvy je uvedený poplatok za poskytnutie úveru vo výške 25,- Eur s tým, že žalovaný mu neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a absenciou, zodpovedajúceho protiplnenia, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy podľa žalobcu nie je možné zistiť o aké plnenie a akého účelu ide.

3. Žalobca uviedol, že úver je odplátnym právnym úkonom, a odplatu pri úvere, predstavujú za hlavný predmet plnenia úroky, so synonymami cena úveru, odplata za úver. Podľa žalobcu je potom otázne čo je v predmetnej veci cenou úveru, keď zaň má spotrebiteľ platiť úrok za poskytnutie úveru, aj poplatok za poskytnutie úveru. Vyslovil otázky, že ak aj úrok je platba za poskytnutý úver, aj poplatok za poskytnutie úveru je platba za poskytnutý úver (nie za nejakú doplnkovú službu), aká je v skutočnosti ročná úroková sadzba a aká je skutočná výška RPMN, ako to má spotrebiteľ zistiť a vypočítať, a aký je účel delenia platby za poskytnutie úveru na úrok a poplatok? Podľa žalobcu ide o nekalú obchodnú praktiku ako opticky znížiť percentuálne ročné vyjadrenie ceny úveru. Nakoľko je vyjadrenie ceny úveru, v časti poplatku za poskytnutie úveru neurčité a nezrozumiteľné, podlieha súdnej kontrole neprijateľnosti a je podľa jeho názoru neprijateľné s tým, že zrozumiteľná je len odplata za poskytnutie úveru, vyjadrená ročným úrokom. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18Co/109/2011, z 21.11.2012 (o tom, že zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme).

4. Vo vzťahu k druhej napadnutej zmluvnej podmienke žalobca uviedol, že Dohoda o poskytovaní služieb nie je ničím iným, ako ďalšou nekalou praktikou, na zakrytie skutočnej výšky odplaty za úver s tým, že ide o obdobnú zmluvnú podmienku, akú doposiaľ používal žalovaný priamo v texte formulárov úverových zmlúv, spočívajúcu v možnosti odkladu splátok úveru za poplatok, o neprijateľnosti ktorej už existuje početná judikatúra, k čomu žalobca poukázal na 7 rozsudkov Krajského súdu v Prešove. Podľa žalobcu napriek obsahu ustanovenia § 53a ods. 1 OZ žalovaný podmienku s rovnakým významom používa aj

naďalej, spolieha na jej vyňatie zo zmluvy o revolvingovom úvere a jej vloženie do osobitnej Dohody, ako je tomu aj v tejto veci, keď v Dohode sa nachádza v čl. II bod 2.

5. Žalobca uviedol, že čl. I., bod 7.1. Dohody považuje taktiež za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže žalovaný v ňom neprijateľným spôsobom zakomponoval zmluvné dojednanie, v zmysle ktorého je povinný platiť odplatu za uzavretie takejto dohody. Poukázal na to, že v tomto bode dohody je uvedené, že mesačná odplata za jej uzavretie je 2,51 % zo sumy schváleného úveru, zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru, pričom konkrétnu sumu si musí spotrebiteľ vypočítať sám. Žalovaný teda podľa žalobcu požaduje, aby jeho zákazník vykonal nasledovné: od sumy poskytnutého úveru 750,- Eur odpočítal 25,- Eur predstavujúcich poplatok za poskytnutie úveru, čo znamená, že mu bol reálne poskytnutý úver vo výške 725,- Eur. Jedno percento z tejto hodnoty je 7,25 Eura, súčinom sumy 7,25 Eura a podielu 2,51% uvedeného v bode 7.1. Dohody, dostane sumu 18,20 Eur, ktorú si žiada žalovaný za doplnkové služby, a to mesačne. Žalobca dodal, že pri vynásobení tejto mesačnej splátky počtom mesiacov platnosti primárnej zmluvy o revolvingovom úvere, teda 36, je výsledkom suma 655,20 eura, a odplata iba za tieto doplnkové služby tak predstavuje 90,37% z tejto sumy.

6. Žalobca uzavrel, že táto zmluvná podmienka nie je podmienkou individuálne dojednanou, pretože spotrebiteľ nemôže ovplyvniť jej obsah, aj keď má možnosť oboznámiť sa s ňou pred podpisom zmluvy (§ 53 ods. 2 OZ). Dohoda neobsahuje presné určenie odplaty, za ktorú sa doplnkové služby poskytujú, neuvádza sa v nej dôvod, prečo za rovnaké služby platí viac ten zákazník, ktorému je poskytnutý vyšší úver, a v neposlednom rade ide v tomto prípade o úžeru, pretože hodnota žalovaným požadovaného plnenia je k hodnote vzájomného plnenia, ktoré mal poskytnúť, v hrubom nepomere. Dodal, že pri podpise spotrebiteľskej zmluvy nemal záujem o poskytnutie doplnkových služieb, avšak ak som chcel úver získať musel túto Dohodu podpísať s tým, že predmetná dohoda preňho nemá

po materiálnej stránke žiadne výhody, vymedzené služby sú len administratívneho charakteru a neposkytujú spotrebiteľovi žiadne reálne protiuplnenie.

7. Podľa žalobcu pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (§ 298 ods. 1 CSP, rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98), teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z.z.). Poukázal na to, že neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa. Podľa žalobcu naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok je daný zákonom a nie je potrebné ho preukazovať. V obdobných konaniach spotrebiteľa zastúpený rovnakým advokátom pritom na tomto mieste obvykle tiež uvádzajú, že „s týmto stavom sa vysporiadal“ aj SD EÚ v rozsudku z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, keď uviedol, že „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej je nekalá, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EH.“ (pozn. súdu: v uvedenom rozsudku sa však SD EÚ zaoberal iba povinnosťou národného súdu podľa článku 6(1) hore uvedenej smernice zabezpečiť - v konaní o žalobe podanej dodávateľom proti spotrebiteľovi ochranu spotrebiteľa v zmysle uvedenej smernice aj pri spotrebiteľovej nečinnosti - aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné. Už na tomto mieste tak treba poukázať na to, že uvedené rozhodnutie sa týkalo konania o žalobe podanej poskytovateľom proti spotrebiteľovi, a nie procesných podmienok a významu opačných konaní, a v rámci toho povinnosti členských štátov „zabezpečiť“ aby spotrebiteľa neboli viazaní nekalými podmienkami, vrátane možnej odradzujúcej funkcie súdneho rozhodnutia prispievajúcej k ukončeniu používania nekalých podmienok, a teda nie primeranosti, potrebnosti, zmyslu a podmienok akýchkoľvek ďalších resp. rôznych iných súdnych konaní iniciovaných naopak spotrebiteľom a týkajúcich sa opakovane rovnakého predmetu po splnení povinnosti členského štátu podľa článku 6(1) tejto smernice, najmä ak je ochrana žalobcu ako spotrebiteľa pred ním uvedenými neprijateľnými zmluvnými podmienkami, tak ako je to aj podľa vyjadrení a vedomostí samotného žalobcu uvedených v predchádzajúcom a úvode tohto bodu odôvodnenia, našim štátom už zabezpečená - t.j. ak predmetné zmluvné podmienky už boli vyhlásené za neplatné, z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a najmä neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), a to všetko bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa - o čom žalobca, vychádzajúc z jeho žaloby, vie).

8. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu žalobca uviedol, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f) a k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, preto je predmetný spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov. Uzavrel, že žalovaný mu skutočne poskytol úver vo výške 725,- Eur, a žalobca doposiaľ na predmetnú zmluvu zaplatil 1.302,43 Eur.

10.1. Žalovaný vo vjom písomnom vyjadrení so žalobou nesúhlasil. Vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti s tým, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je osobitným nárokom, ktorý nie je upravený spotrebiteľským právnym režimom, a žiadal vec postúpiť príslušnému súdu, ktorým je všeobecný súd žalovaného, t.j. v tomto prípade Okresný súd Bratislava I. Na túto námietku však súd neprihliadol (§ 42 CSP), nakoľko žalobca, ktorý tvrdené práva uplatnené v tomto konaní odvodzoval od svojich práv ako spotrebiteľa vo vzťahu k žalovanému ako dodávateľovi a odôvodňoval spotrebiteľským právom (predmetné konanie tak podľa žaloby a jej vymedzenia je spotrebiteľským sporom), má adresu trvalého pobytu v obvode tunajšieho súdu, a tento súd tak v zmysle ust. § 19 písm. d) CSP na prejednanie tejto veci príslušný je.

10.2. Vo vzťahu k žalobnému návrhu, aby súd určil, že poplatok za poskytnutie úveru vo výške 25,- Eur predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, žalovaný uviedol, že poplatky spojené so spotrebiteľským úverom boli a sú bežnou súčasťou obchodnej praxe spojenej s poskytovaním úverov, pričom tento fakt bol a je zohľadnený aj príslušnou právnou úpravou. Poukázal na to, že zákon č. 129/2010 Z.z. legálnu definíciu poplatku nemá, no vo viacerých ustanoveniach hovorí o poplatku/och, pričom z tejto úpravy je podľa žalovaného zrejme, že pod uvedeným pojmom sa má na mysli iná platba ako je úrok. S účinnosťou

od 10.6.2013 bola vykonaná zmena právnej úpravy poplatkov v zákone č. 129/2010 Z.z., kedy podľa novo prijatého ustanovenia (§ 9 ods. 10) sa veriteľovi zakázalo požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru (okrem stanovených výnimiek). Prijatím zákona č. 132/2013 Z.z. sa tak podľa žalovaného vytvorila relatívne ucelená úprava poplatkov (ktorá je zakázaná), a poplatok za poskytnutie úveru (ktorý medzi nimi nie je) je tak prípustný a dovolený. Netyka sa žiadnej z činností uvádzaných v zákone ako vedenie, evidencia alebo správa spotrebiteľského úveru. Poplatok definuje svojim názvom (označením), za čo sa platí, a ide o platbu za takú činnosť, ktorá je aj v záujme spotrebiteľa (získanie peňažných prostriedkov). Poskytnutie úveru je činnosťou, ktorá sa realizuje na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere a je aj v záujme spotrebiteľa (získanie peňažných prostriedkov). Dodal, že platba (poplatok, odmena) za činnosť, ktorá je v záujme oboch účastníkov úverového vzťahu, nie je slovenskému právnemu poriadku neznáma s tým, že ust. § 499 Obchodného zákonníka upravuje dohodu o provízii za záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky. Podľa žalovaného vyššie uvedené podporuje aj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. Cpjn 203/2013 (stanovisko vo veci bankových poplatkov) ktoré v bode 22 uvádza, že argument o vlastním zájmu úverového veriteľa spravovať úvër (srov. Palko, D. Poplatky za vedenie úverového účtu. Soudce 2013, č. 1, s. 7 an) je zavádzajúci, naboť jako každý dobrovolne uzavřený obchod je i poskytnutí (čerpání) úvěru, včetně plnění dalších povinností sjednaných ve smlouvě o úvěru, zájmem obou stran (shodne Jirkůvová, M. Bankovní poplatky. Soudce 2013, č. 6, s. 16 an). Žalovaný dodal, že k použiteľnosti uvedeného zjednocujúceho stanoviska českého Najvyššieho súdu ho vedie nielen blízka právna tradícia a podobnosť právnej úpravy, ale aj fakt, že tam riešená otázka dovodila prípustnosť takých poplatkov, ktoré sú u nás zo zákona zakázané, a to podľa žalovaného legitimizuje správnosť záveru, že zákonodarcu skutočne mal v úmysle zakazovať z oblasti poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom len tie, ktoré považoval za neprípustné. Žalovaný uzavrel, že poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť neprípustný len preto, že ho platí spotrebiteľ. Poplatok za poskytnutie úveru je v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ako aj vo formulári o štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere, uvedený transparentným spôsobom, ktorý vyplýva z jeho označenia. Rovnako je zreteľne uvedená aj výška poplatku. Dodal, že uvedené konštatovala aj NBS v odpovedi na podnet spotrebiteľa, sp. zn. OFS-12322/2015 zo dňa 29.1.2019 s tým, že NBS vo vyjadrení potvrdila, že poplatok za poskytnutie spotrebiteľského úveru (spolu s úrokom) predstavuje plnenie za poskytnutie služby.

10.3. Vo vzťahu k druhej napadnutej zmluvnej podmienke žalovaný namietal, že dohoda o poskytovaní služieb bola uzavretá ako samostatná zmluva, bola uvedená ako samostatný dokument, samostatne podpísaný, oddelený od zmluvy o úvere, teda nešlo o automatickú súčasť úverovej zmluvy. Poukázal k tomu aj na jej obsah, že v tejto dohode bolo v článku I. odsek 2 výslovne uvedené, že dohodnuté služby sú doplnkové a dobrovoľné, nemajú charakter podmienky alebo predpokladu na uzavretie akéhokoľvek zmluvného vzťahu, napríklad na získanie spotrebiteľského alebo získanie úveru za ponúkaných podmienok, a že k jej skončeniu mohlo dôjsť dohodou alebo výpoveďou. Tvrdil, že uzavretie dohody o poskytovaní služieb bolo zo strany žalobcu vykonané bez toho, aby bol k jej uzavretiu nútený či nevedel, o aký úkon ide.

S poukazom na ust. § 53 ods. 1 OZ tiež namietal tiež, že predmetná odplata je cenou plnenia, a preto z hľadiska tohto ustanovenia je podľa neho úvaha o neprimeranosti dojednania o tejto odplate vylúčená, keďže ani cena plnenia, ani dojednanie o odplate, nemôžu byť neprijateľnými zmluvnými podmienkami (pozn. súdu: už na tomto mieste však treba uviesť, že zákon ustanovuje, že zákazu posudzovania nerovnováhy resp. neprijateľnosti z hľadiska ceny nepodlieha len posudzovanie podmienok, „ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny“, vid'. ust. § 53 ods. 1 veta druhá OZ - teda len ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, a naopak arg. a contrario teda posudzovaniu podliehajú, ak sa týkajú, ako v tomto prípade, vedľajšieho predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, keďže z obsahu a zmyslu tejto dohody vyplýva, že táto dohoda je závislá na existencii zmluvy o úvere, je ňou podmienená, a vo vzťahu k nej tak má len vedľajšiu akcesorickú povahu).

Namietal tiež, že dohoda o poskytnutí služby je individuálne uzavretá, a nejde o predpoklad a ani podmienku pre vznik zmluvy o úvere, a teda má právnu povahu individuálneho dojednania. Uviedol však k tomu (nešpecificky) len to, že pojem „individuálne“ (dohodnutý) v pomeroch spotrebiteľského práva znamená nie len reálnu možnosť spotrebiteľa určitú podmienku formulačne ovplyvniť, ale predovšetkým možnosť spotrebiteľa dosiahnuť, že takáto podmienka sa nestane súčasťou jeho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby to zmenilo jeho postavenie oproti tomu stavu, ak by podmienku prijal (pozn. súdu: žiadne

konkrétne skutočnosti o kontraktačnom procese, najmä o spôsobe predloženia ponuky takejto dohody spotrebiteľovi, a ani konkrétne skutočnosti a dôkazy svedčiace o reálnej možnosti spotrebiteľa odmietnuť jej uzavretie bez vplyvu na získanie úveru však - osobitne s poukazom na to, že podľa § 53 ods. 3 OZ platí zákonná prezumpcia o tom, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dohodnuté, ak dodávateľ nepreukáže opak, zvlášť vzhľadom na súčasné uzavretie zmlúv a výslovné tvrdenia žalobcu, že ak chcel úver získať, musel túto dohodu podpísať - žalovaný v konaní neuviedol a ani dôkazy na ich preukázanie nenavrhol).

10.4. Vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa žalovaný vyjadroval k otázkam odchýlok v bode 5 a bode 6 zmluvy, ktoré však žalobca neurobil predmetom tohto konania. V súvislosti s tvrdeniami žalobcu o nesprávnej výške RPMN žalovaný namietal, že do výpočtu celkových nákladov sa nezapočítavajú náklady, ktoré vyplývajú z ujednaní nepredstavujúcich podmienku pre získanie úveru. Žalobu navrhol zamietnuť.

11. Žalobca zastúpený advokátom sa k doručenému vyjadreniu žalovaného písomne nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť (viď aj § 291 ods. 3 CSP).

12. Keďže v danom prípade všetky podstatné skutkové tvrdenia (stranami včas a konkrétne uvedené) sporné neboli a išlo len o otázku ich právneho posúdenia, hodnota sporu bez príslušenstva (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), ako aj vzhľadom na to, že žalovaný sa navyše podľa skutočností známych súdu z jeho činnosti v iných veciach na nariadené pojednávania obvykle nedostavuje (po ich nariadení len odkazuje na svoje predchádzajúce písomné vyjadrenia a súhlasí s pojednávaním v jeho neprítomnosti), a podľa praxe v obdobných prípadoch vedených na tomto súde (napr. vo veciach senátu 16Csp) a rozhodnutých bez nariadenia pojednávania strany sporu (v prípade žalobcov zastúpené rovnakým právnym zástupcom ako v tomto konaní) voči takému postupu súdu ani nenamietajú, súd v súlade s ust. § 297 CSP, i s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti, vec napokon prejednal bez nariadenia pojednávania, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy.

13. Súd sa oboznámil so žalobou a všetkými prostriedkami procesného útoku a obrany, ktoré strany sporu počas konania uplatnili, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinnými dôkazmi, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. nepopretých) tvrdení rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1, § 151 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov si osvojil podstatný skutkový stav tak (v rozsahu a obsahovej zhode s tým) ako ho v rozhodných nesporných okolnostiach vo svojich podaniach opísali strany sporu, v ktorých nimi prednesené skutkové tvrdenia (nie ich právne zhodnotenie) nikto nespochybnil, a ani súd nemal žiadny dôvod pochybovať o ich pravdivosti (viď primerane § 151 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP), a sporný tak nebol.

14. Okrem toho súd z predloženého písomného vyhotovenia zmluvy o revolvingovom úvere zistil, že táto bola vyhotovená na predtlačenom formulári žalovaného, do ktorého boli v bodoch 2. až 6. doplnené osobné údaje žalobcu ako dlžníka a údaje o požadovanom a schválenom revolvingovom úvere s mesačnou splátkou vo výške 26,62 Eur a o mesačnej platbe (s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá) vo výške 44,82 Eur. V bode 7. je uvedené, že zmluvné strany v ďalšom odkazujú na úpravu obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere (na zadnej strane tejto žiadosti/zmluvy), na zadnej strane predloženej kópie zmluvy sú však pod bodmi 8. až 13. ďalej uvedené už len sankcie a záverečné ustanovenia. Ďalšie zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere súdu predložené neboli. Z predloženého vyplneného tlačiva zmluvy o revolvingovom úvere, na ktoré žalobca ako spotrebiteľ pripojil svoj podpis, pritom súd ďalej ešte zistil, že jej písomné vyhotovenie, okrem chýbajúceho údajá o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok upravujúcich jeho čerpanie, neobsahuje napokon ani údaj o podmienkach, ktoré upravujú uplatňovanie úrokovej sadzby. Okrem toho vzhľadom na to, že v texte písomnej zmluvy, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj, nie sú uvedené podmienky upravujúce čerpanie úveru (kedy spotrebiteľ dostane peniaze), a je uvedený len počet splátok (bez toho aby bolo zrejmé kedy sa majú splácať), zo zmluvy samotnej (bez vymedzenia spôsobu čerpania úveru a začiatku uplatňovania úrokovej sadzby zakladajúcich dlh samotný) nie je teda tiež ani odvodené vôbec zrejmy konkrétny termín prvej a následných splátok (ktoré by sa mali platiť zrejme až po jeho čerpaní).

15. V bode 7.1. dohody o poskytovaní služieb číslo XXXXXXXXXX je uvedené, že: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie Dohody zaplatí mesačne Poskytovateľovi odplatu vo výške 2,51 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v Oznámení Veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.“ V bode 7.2. tejto dohody je pritom uvedené, že počet a dátum splátok odplaty podľa tejto dohody je rovnaký s počtom a dátumom splatnosti splátok úveru a úroku za úver s tým, že ak dôjde k zosplatneniu splátok podľa príslušnej zmluvy o revolvingovom úvere, neuhradené splátky odplaty sa stanú splatnými dňom zosplatnenia splátok a zákazník je povinný ich uhradiť spolu so zosplatnenými splátkami podľa príslušnej zmluvy o revolvingovom úvere.

16. V čl. II dohody o poskytovaní služieb číslo XXXXXXXXXX označenom ako Definícia služieb je uvedené, že na základe tejto dohody sa poskytuje zákazníkovi nasledovný komplexný balíček služieb: 1. služba „informácia o zostávajúcich záväzkoch“, 2. služba „odklad splatnosti splátok“ spočívajúca v možnosti zákazníka odložiť si splatnosť (3) troch akýchkoľvek splátok podľa zmluvy o revolvingovom úvere“, 3. služba „informácia pred splatnosťou splátky“, 4. služba „informácia o prijatí platby“, 5. služba „vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie“, 6. služba „zmena zmluvy na podnet klienta“, 7. služba „prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu“, 8. služba „druhá upomienka zdarma“ a 9. služba „podpora call centra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom“.

I. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok

17. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa § 53a ods. 1 OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

21. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

22. Podľa § 298 ods. 2 CSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

23. V danom prípade sa žalobca domáhal určenia, že ním označené zmluvné podmienky sú v zmysle ust. § 54 OZ neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Z ust. § 53 ods. 1 OZ pritom vyplýva, že za neprijateľné podmienky (ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatné), sú považované ustanovenia obsiahnuté v spotrebiteľských zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, s výnimkou tých prípadov (v ktorých to neplatí, resp. sa na to neprihliada), ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne), alebo ak boli individuálne dojednané. Tieto kritériá neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ako ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré nie je vylúčené z prieskumu a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa) boli pritom v danom prípade naplnené iba v prípade druhej žalobcom napadnutej zmluvnej podmienky (týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytovaní služieb).

24. Prvé zo žalobcom napadnutých zmluvných ustanovení, a to ustanovenie o poplatku za poskytnutie úveru 25 Eur, je totiž podľa názoru súdu v bode 6 zmluvy o revolvingovom úvere vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, a to už svojim označením za čo sa platí a v akej výške, pričom tento poplatok je zo strany dodávateľa požadovaný (aj podľa tvrdení žalobcu) popri úroku ako súčasť odplaty (ceny) za poskytnutie úveru, čím sa nepochybne týka hlavného predmetu plnenia (poskytnutia úveru) a primeranosti jeho ceny, a z posudzovania jeho neprijateľnosti je tak v zmysle ust. § 53 ods. 1 veta druhá OZ vylúčené.

25. Už len pre úplnosť súd dodáva, že poplatok za poskytnutie úveru jasne definuje protiplnenie, a to poskytnutie úveru (dojednanie záväzku poskytnúť peňažné prostriedky), pričom daný poplatok je súčasťou odplaty za úver. Tento poplatok nie je vylúčený zákonom o spotrebiteľských úveroch, ani Občianskym zákonníkom resp. iným zákonom, ba práve naopak napr. Obchodný zákonník v ust. § 499 OBZ počíta s tým, že za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť peňažné prostriedky možno dojsť k odplatu, ktorá tak môže byť súčasťou odplaty za poskytnutie úveru. V tejto súvislosti súd tiež podporne poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 15CoCsp/23/2020 - 154, ako aj jeho odôvodnenie, v ktorom tento uviedol, že „z pracovného dokumentu útvarov komisie - Usmernenie na uplatňovanie smernice 2008/48/ES vo vzťahu k nákladom a ročnej percentuálnej miere nákladov z 8. mája 2012 SWD (2012) 128 vyplýva, že celkové náklady spojené s úverom zahŕňujú celé spektrum nákladov, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť za prístup k úveru alebo jeho využívanie a okrem iného administratívne poplatky (napr. za prípravu pôžičky alebo preskúmanie a schválenie úveru). Keďže spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom poskytujúcim spotrebiteľské úvery z dôvodu, že chce získať úver, podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné dospieť k záveru, že poplatok za poskytnutie úveru slúži len záujmom dodávateľa.“ Navyše konajúci súd k tomu tiež podporne dodáva, že podľa údajov uvedených v zmluve poplatok za poskytnutie úveru s ročnou úrokovou sadzbou 18,02 % bol zohľadnený aj výpočte RPMN vo výške 20,89 %, ktorá je hlavným indikátorom ceny a výhodnosti spotrebiteľského úveru, a eventuálne tvrdenia žalobcu o nejakom optickom znižovaní ceny úveru tak rovnako neprichádzajú do úvahy. To, že poplatok za poskytnutie úveru je započítaný aj do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ uhradiť, vyplýva aj zo zmluvy (úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru), pričom zo zmluvy vyplýva, že RPMN je vypočítaná z celkových nákladov.

26. Ohľadom druhej zmluvnej podmienky, týkajúcej sa odplaty za dohodu o poskytovaní služieb, však súd dospel k záveru, že táto zmluvná podmienka uvedená v dohode o poskytovaní služieb k zmluve o revolvingovom úvere (ktorá je vedľajšou zmluvou k zmluve o revolvingovom úvere, ktorú dopĺňa a ktorou je podmienená), sa v tomto zmluvnom vzťahu týka vedľajšieho predmetu plnenia a jeho ceny, a z predmetu prieskumu v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ tak vylúčená nie je.

27. Dojednanie odplaty za informačné služby (nezávislé od výšky vyčerpaného úveru) a za službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch splátok úveru, špecifikované v čl. II. dohody o poskytovaní služieb, a to vo výške 2,51% mesačne zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru, v celkovej výške 90,36% (36 splátok x 2,51%) z poskytnutej sumy úveru, a osobitne aj vzhľadom na povinnosť jej úhrady spolu so splátkami úveru aj v prípade ak dôjde k zosplatneniu splátok podľa zmluvy o revolvingovom úvere, keď niektoré z týchto služieb navyše ani pri trvaní zmluvy nemusia byť reálne poskytnuté (nakoľko sú podmienené aj ďalšími podmienkami), spôsobuje celkom zjavne značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ tak predstavuje neprijateľnú podmienku. Žalobca teda podľa názoru súdu celkom oprávnené poukazuje na to, že táto zmluvná podmienka spôsobuje zjavnú materiálnu disproporciu (tohto poplatku a plnenia dodávateľa) ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS), podľa ktorej by dlžník mal byť povinný platiť (dokonca takto neprimerane vysoký) poplatok za služby, ktorá mu v konečnom dôsledku materiálne ani nemusia byť poskytnuté, a o ktoré ani nemusí mať záujem, a to napr. aj bez ohľadu na to, či spotrebiteľ napokon o odklad splátok vôbec niekedy požiada a túto službu aktivuje.

28. Obrana žalovaného pritom spočívala v podstate len v tom, že za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku možno považovať aj takú, ktorú mohol spotrebiteľ vylúčiť, resp. pri ktorej mohol spotrebiteľ dosiahnuť, že sa nestane súčasťou jeho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa zmenilo jeho postavenie oproti stavu, ak by podmienku prijal, čo však v tomto konaní zo strany žalovaného ako dodávateľa konkrétne tvrdené a ani preukázané nebolo. Súd pritom poukazuje na to, podľa § 53 ods. 3 OZ platí zákonná prezumpcia o tom, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, ak dodávateľ nepreukáže opak, a ten v danom prípade preukázaný nebol. Žalobca totiž v tejto súvislosti nijako konkrétne netvrdil a ani nepreukázal, že by si spotrebiteľ uvedenú zmluvnú podmienku osobitne vyžiadal, ani to ako bola spotrebiteľovi táto zmluvná podmienka ponúknutá, a či bola pritom spotrebiteľovi zo strany dodávateľa (ktorý jej text formuloval), vrátane porovnania výhod i prípadných negatív tejto zmluvnej podmienky (čo za to dostane), vzhľadom na jej povahu, aj riadne a transparentne vysvetlená. Žalovaný pritom netvrdil a nepreukázal (napr. poukazom na iné zmluvné vzťahy z tohto obdobia) napokon vlastne ani to, že by mal takto poučený spotrebiteľ (ktorý pritom tvrdil, že ak chcel úver získať, musel dohodu podpísať) zároveň reálnu možnosť pôsobenie tohto ustanovenia (podmienky) vylúčiť.

29. Ďalej obrana žalovaného vo vzťahu k tejto zmluvnej podmienke spočívala v podstate už len na tom, že dojednanie o cene a predmete plnenia nie je neprijateľnou podmienkou, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny (resp. že ustanovenia týkajúce sa tejto služby ako hlavného predmetu plnenia a primeranosti jej ceny posudzovaniu neprijateľnosti nepodliehajú), k čomu však súd poukazuje na to, že ak napadnuté ustanovenie, resp. zmluvná podmienka v zmysle tvrdení žalovaného nebola, resp. nemala byť podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, tak má vo vzťahu k tejto zmluve, ktorou je podmienená, nepochybne iba vedľajšiu (akcesorickú) povahu, teda netýka sa hlavného (ale vedľajšieho) predmetu plnenia a primeranosti jeho ceny, a z posudzovania zákazu nerovnováhy zmluvných ustanovení, resp. neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ preto vylúčená nie je. Voči tvrdeniam žalobcu o tom, že vyžadovanie plnenia na základe tejto podmienky v celkovom rozsahu 90,36 % z poskytnutej sumy predstavuje značnú materiálnu disproporciu (na škodu spotrebiteľa), pritom žalovaný ani nenamietal.

30. Pozornosti súdu napokon neušlo ani to, že napadnutá zmluvná podmienka zmluvné postavenie žalobcu ako spotrebiteľa oproti bežnej zákonnej úprave v zmysle ust. § 54 ods. 1 OZ aj nepochybne neprípustne zhoršuje. Situácia s odloženou, resp. neskoršou úhradou splátok, okrem možnosti jej dojednania priamo pri úprave ich splatnosti, je totiž, ak by aj reálne (a nie len potenciálne, so zaplatením poplatku vopred bez ohľadu na jej výskyt) nastala, je totiž nepochybne dostatočne podporne a primerane riešená zákonnými ustanoveniami, a to najmä ustanoveniami o úročení úveru až do jeho vrátenia (resp. podľa dojednaného spôsobu uplatňovania úrokovej sadzby uvedeného v zmluve - viď úroková sadzba spotrebiteľského úveru, a podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z.), a ustanoveniami o zákonných úrokoch z omeškania, ktoré by boli pre spotrebiteľa celkom zjavne výhodnejšie, a odklon od nich tak jeho pozíciu nepochybne (neprípustne) zhoršuje. Žalobcom označená zmluvná podmienka týkajúca odplaty za dohodu o poskytovaní služieb v znení uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku, je teda aj podľa názoru súdu nepochybne neprijateľná.

31 Pochybnosti však mal súd o význame a prípustnosti osobitnej žaloby v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnom spotrebiteľskom spore, ktoré konajúci súd v minulosti už aj viackrát vyslovil a formuloval v niektorých svojich skorších rozhodnutiach (napr. v rozsudku vo veci 13C/372/2015, 13C/1/2016, a ďalších), v ktorých súd vychádzal z neprípustnosti individuálnej spotrebiteľskej žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vzhľadom na to, že žalobcovia neobjasnili a nepreukázali naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Súd pritom vychádzal z toho, že naliehavý právny záujem na individuálnej žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nijako nevyplýva (na rozdiel od toho ako to tvrdili žalobcovia) priamo z ustanovení hmotného práva podľa § 53 OZ, ani z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho (konkrétneho) práva (ktoré žalobcovia nešpecifikovali), a ani z ust. § 298 CSP, či poukazu na povinnosť štátu zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takou podmienkou viazaný.

Konajúci súd v týchto veciach opakovane vyslovil názor, že ak ide len o záujem žalobcu deklaratórne rozhodnutím súdu určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, o ktorej žalobca, tvrdiac s tým súvisiace hmotnoprávne dôvody, má svoju predstavu, vie, že je neprijateľná, a tiež to, že v inom konaní (ako tvrdí) už boli predmetné zmluvné podmienky vyhlásené za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti, že z ustanovenia § 53a OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa ich používania, a že neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ „a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa“ (viď bod 7. tohto odôvodnenia), tak právny záujem na tomto určení (význam tohto súdneho konania v tejto časti) - len pre to, aby o tomto (časti právneho vzťahu) nadobudol judikovanú istotu, resp. aby to bolo určené aj v tomto konaní, keď nie je zjavné či inak vôbec bude resp. má byť toto právo predmetom súdneho konania, teda či si voči nemu žalovaný dodávateľ (napr. aj s poukazom na premičanie) bude na súde vôbec nejaké s tým súvisiace právo uplatňovať a či je takáto súdna ochrana nejakého jeho konkrétneho práva vôbec potrebná - s poukazom na hospodárnosť konania a v zmysle predchádzania zbytočnému rozmnožovaniu sporov, nie je naliehavý. Súd k tomu poukazoval aj na to, že uvedené je ešte zreteľnejšie v prípadoch, ak je žalobca zastúpený advokátom, keď súčasťou právnych služieb advokáta je nepochybne aj poskytovanie základného právneho poradenstva, a jeho úloha a ochranná funkcia práva (tam kde právne normy pôsobia objektívne) tak môže byť a je už primerane naplnená tým, že advokát spotrebiteľovi vysvetlí, aké sú jeho práva a povinnosti a ako sa má zachovať, a nie tým, že ho bude viesť k nepotrebnému nadužívaniu právnych prostriedkov, a za každú cenu, bez rozumného a primeraného záujmu samotného spotrebiteľa, tohoto zaťažovať zbytočnými súdnymi spormi, „tlačiť“ do súdneho konania a zastupovať v ňom.

Súd pritom tiež poukazoval na to, že prípustnosť takejto osobitnej určovacej žaloby nemožno odôvodniť iba poukazom na ust. § 298 CSP, keďže toto ustanovenie je vymedzené ako osobitné oprávnenie súdu resp. osobitná náležitosť rozhodnutia v spotrebiteľských veciach (uviesť znenie takej podmienky vo výroku rozsudku), a nie ako ustanovenie oprávňujúce žalobcu na podanie osobitne k tomu smerujúcej žaloby (porovnaj k tomu aj gramatické vyjadrenie „uvedie vo výroku“ verzus možnosť požadovať aby „sa rozhodlo o určení“). Z hľadiska prvotného posudzovania žalôb a ich účelu totiž netreba stratiť zo zreteľa, že aj určenie neprijateľnosti, a teda neplatnosti zmluvnej podmienky, je nepochybne určením právnej skutočnosti, pričom pre procesnú prípustnosť takejto žaloby (a nie len povinnosť a prípustnosť s tým súvisiaceho predbežného právneho posúdenia a osobitného uvedenia jej znenia vo výroku rozsudku zo strany súdu) je preto nevyhnutné, aby v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP možnosť takejto žaloby (vrátane s tým súvisiaceho osobitného právneho významu) vyplývala z osobitného predpisu. Súd pritom zdôraznil, že žiadne súdne konanie nemôže byť samoučelné. Žiadny osobitný predpis pritom možnosť takejto žaloby a jej osobitný význam pre daného konkrétneho spotrebiteľa nikde neustanovuje.

Konajúci súd tiež dodal, že aj z hľadiska doslovného (gramatického) výkladu ust. § 137 písm. d) CSP (umožňujúceho požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, „ak to vyplýva z osobitného predpisu“) ustanovenie § 298 CSP (toho istého zákona) vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP nepochybne žiadnym osobitným predpisom (zákonom) nie je, a teda osobitný význam a ani osobitnú možnosť takejto žaloby pre dotknutého spotrebiteľa v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP osobitne nezakladá, a na podanie takejto osobitnej žaloby tak individuálneho spotrebiteľa ani neopravňuje. Súd k tomu poukazoval aj na názor vyjadrený v komentovanej odbornej literatúre, podľa ktorého „hoci výpočet § 137 CSP je len demonštratívny, domnievame sa, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy. Pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti (plniť, vydať bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu, zaplatiť primerané finančné zadostučinenie a pod. - porovnaj ods. 2 komentovaného ustanovenia) alebo určenie, či tu právo je (napr. vlastnícke), a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako

prejudiciálnu otázku.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1037.).

V súvislosti s úvahami o (ne)potrebe (naliehavého) právneho záujmu na požadovanom určení pritom konajúci súd v týchto prípadoch napokon tiež poukázal na to, že podľa jeho názoru nestačí a neprichádza do úvahy ani iba prípadný jednoduchý poukaz na ust. § 3 ods. 3 a 5 zák. č. 250/2007 Z.z., ktorý deklaruje, že (ods. 3) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pre neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a (ods. 5) možnosť spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa na súde ochrany svojho práva proti porušiteľovi. Uvedené ustanovenie v ods. 3 totiž deklaruje iba legitímny cieľ a účel nášho právneho poriadku v spotrebiteľských veciach, t.j. (právo na) ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami bez toho, aby z tohto ustanovenia vyplývali konkrétne práva, resp. spôsob ako má byť táto ochrana právne zabezpečená, prípadne že sa tak má stať výlučne a vždy iba v súdnom konaní, a že by táto ochrana nemohla byť, v podmienkach nášho štátu, riadne zabezpečená (podobne ako rad ďalších práv, napr. právo na ochranu pred inými neplatnými úkonmi alebo zmluvnými dojednaniami, právo na ochranu majetku a vlastníckeho práva, právo na ochranu obydlia, života a zdravia, atď.) bez nutnej ingerencie súdu už prijatím a objektívnym pôsobením všeobecne záväzných právnych predpisov (stanovujúcich napr. absolútnu neplatnosť právnych úkonov alebo ich častí, nevymáhateľnosť nemravných nárokov, ex offo kontrolu zmluvných podmienok v súdnom konaní tam, kde sa súvisiace vzťahy stanú predmetom konania na súde, a pod. - vid' aj znenie záväzku členských štátov EÚ, vrátane SR, podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS „zabezpečiť“, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa). Nasledujúce ust. v § 3 ods. 5 z.č. 250/2007 Z.z. v nadväznosti na to potom deklaruje právo spotrebiteľa domáhať sa proti porušeniu ochrany svojho práva aj na súde, teda právo na súdnu ochranu, avšak, tak ako vyplýva z doslovného textu aj zrejme účelu tohto ustanovenia, malo by ísť o ochranu jeho konkrétneho práva (s prihliadnutím na jeho povahu), a (vzhľadom na absenciu úpravy ďalších podrobností) za podmienok ustanovených ostatnými zákonmi (upravujúcimi napr. súdne poplatky, právomoc a príslušnosť súdu, podmienky a prekážky konania), a nie o jeho absolútnu nepotrebnú abstraktnú ochranu v zbytočných sporoch bez praktického významu (naliehavého právneho záujmu), v ktorých nie je zjavné o ochranu ktorého jeho konkrétneho práva by vlastne pri osobitnej žalobe na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky malo ísť.

32. Všetky rozsudky, v ktorých konajúci súd ohľadom neprípustnosti a zbytočnosti osobitných žalôb o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vychádzal z vyššie uvedených názorov (uvedených v bode 33. tohto odôvodnenia) však boli odvolacím súdom zrušené (bez vysvetlenia dôvodov zrušenia týchto rozsudkov namiesto možnosti ich zmeny v zmysle § 388 CSP, ako aj vysvetlenia individuálneho významu týchto žalôb) a vrátené konajúcemu súdu na ďalšie konanie s poukazom na ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a ust. § 298 CSP a právny názor, že spotrebiteľ sa vždy môže domáhať určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (bez vysvetlenia osobitného významu týchto konaní), a to dokonca bez ohľadu na plynutie času a skutočnosť, či sú tieto zmluvné vzťahy už ukončené, a tiež bez ohľadu na to či si spotrebiteľ už splnil aspoň svoje základné (nesporné) skutočnosti a či si dodávateľ voči nemu neprijateľnú zmluvnú podmienku aktuálne vôbec nejako uplatňuje, a preto súd napokon vzhľadom na takúto rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, v záujme nepredlžovania súdneho sporu, formálne vyslovil zistenú neprijateľnosť druhej zmluvnej podmienky, ktorej určenia sa žalobca domáhal tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, hoci žalobca v tomto konaní nijako nevysvetlil, netvrdil a ani nepreukázal, že by bol akokoľvek nútený domáhať sa v tomto smere súdnej ochrany a uplatňovať určenie jej neprijateľnosti vo výroku rozsudku v tomto súdnom konaní.

II. Bezdôvodné obohatenie

33. Skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že mu bola z revolvingového úveru poskytnutá len suma vo výške 725,- Eur a z jeho strany bola zaplatená suma spolu vo výške 1.302,43 Eur, neboli v konaní nijako spochybnené, a preto z nich súd ďalej aj vychádzal. Okrem toho z predloženej písomnej zmluvy o revolvingovom úvere, na ktorú žalobca ako spotrebiteľ pripojil svoj podpis, súd navyše zistil, že jej písomné vyhotovenie, okrem chýbajúceho údaj o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o podmienkach upravujúcich jeho čerpanie, neobsahuje ani údaj s spôsobe uplatňovania úrokovej sadzby.

34. V prejednávacom prípade je zjavné, že ide o právny vzťah súvisiaci so zmluvou o úvere, ktorá má v zmysle ust. § 261 ods. 6 OBZ povahu tzv. absolútneho obchodného záväzkového vzťahu

spravujúceho sa ustanoveniami tretej časti tohto zákona. Zo skutočností uvedených žalobcom, ako i z písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, však vyplýva, že v podrobnostiach ide o nároky súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je preto potrebné posúdiť aj podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSU“), ktorý stanovuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských úverov.

35. Podľa § 1 ods. 1 ZoSU tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

36. Podľa § 9 ods. 1 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

37. Podľa § 9 ods. 2 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka (§ 52 a 60 o spotrebiteľských zmluvách) musí obsahovať (okrem ďalších tam uvedených, pozn. súdu) tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny.

38. Podľa § 273 OBZ časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.

39. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

40. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou.

41. Podľa § 11 ods. 1 písm. a), b) ZoSU poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, alebo neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

42. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

43. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

44. Podľa § 563 OZ - ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala.

45. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka

popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení platnom v čase vzniku omeškania - výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

46. Vychádzajúc z ust. § 497 OBZ zmluva o úvere predpokladá záväzok veriteľa, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a záväzok dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Ďalší obsah takéhoto právneho vzťahu (vrátane niektorých otázok týkajúci sa úročenia, úrokov a ich splatnosti) je vo všeobecnosti subsidiárne určený dispozitívnymi normami § 498 a nasl. Obchodného zákonníka (ak strany nedohodnú inak). V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere však zákon pre vznik práva na úroky a poplatky v zmysle § 9 ods. 2 ZoSU, okrem písomnej formy zmluvy, vyžaduje aj jej ďalšie obligatórne obsahové náležitosti (inak sa podľa § 11 ods. 1 písm. a) ZoSU poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov).

47. V písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere musí byť preto určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 OZ), okrem ďalších náležitostí, v zmysle ust. § 9 ods. 2 ZoSU určená:

f) doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere - čím sa, vzhľadom na vymedzenie pojmu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 2), rozumie doba trvania záväzku poskytnúť peňažné prostriedky (čo má osobitný význam najmä pri neskoršom, prípadne postupnom čerpaní úveru resp. pri revolvingu) a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) podmienky upravujúce jeho čerpanie - teda „Akým spôsobom a kedy spotrebiteľ dostane peniaze“ (viď formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, ktorý je uvedený v prílohách č. 3 a 4 tohto zákona, a obsahuje niektoré vysvetľujúce informácie),

i) úroková sadzba spotrebiteľského úveru - ktorou je podľa § 2 písm. j) ZoSU úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, a súčasne podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejmé ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednania úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednania dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov (napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov). Len takýto výklad požiadavky zákona totiž spĺňa účel spotrebiteľského práva, a to jednak venovať zvýšenú pozornosť ochrane spotrebiteľa (ktorý by nemal byť zavádzaný a mal by mať čo najviac informácií umožňujúcich mu - pred, ale i dodatočne po poskytnutí úveru - čo najlepšie posúdiť situáciu a urobiť rozhodnutie ohľadom uzavretia zmluvy a následne aj spôsobu, resp. rýchlosti splácania úveru), a tiež preto, že len pri vyššie uvedenom riadnom vymedzení uplatňovania úrokovej sadzby (úročenia) je možné kedykoľvek (i v priebehu splácania) určiť obsah právneho vzťahu, t.j. výšku zostávajúcej istiny, úrokov a ostatných poplatkov.

48. Prax, a ako vyplýva z ust. § 9 ods. 2 písm. l) a m) ZoSU aj zákon (rozlišujúci minimálne splácanie s amortizáciou istiny alebo bez), totiž pozná rôzne spôsoby splácania úveru. Napríklad poskytnuté peňažné prostriedky (istina) sa môžu splácať na začiatku a úroky až na konci, prípadne naopak, alebo sa úroky a poplatky strhnú ihneď z celkovej výšky spotrebiteľského úveru (pozri napr. vysvetlivky k položke 2C formulára o zmluvných podmienkach podľa vyhl. č. 620/2007 Z.z. v pôvodnom znení), prípadne sa istina spláca spolu s úrokmi v rôznych kombináciách (čo navonok nevylučuje rovnakú resp. nemennú výšku celkovej splátky), či už s pevnou splátkou istiny a sumy úroku, resp. podľa ich rôzne stanoveného podielu, alebo sa amortizuje celkovými rovnomernými tzv. anuitnými splátkami, pri ktorých sa plynule mení výška a pomer splátky istiny a úroku. Spôsob úročenia a splácania úveru a jeho jednotlivých častí musí byť preto vyjadrený určitým a zrozumiteľným spôsobom vylučujúcim pochybnosti o obsahu povinnosti splácať jeho jednotlivé položky (vrátane postupu jej splnenia). Na spotrebiteľský úver sa totiž nevzťahujú automaticky obvyklé všeobecné subsidiárne pravidlá úročenia a splácania podľa dispozitívnych ustanovení OBZ (v zmysle ust. § 9 ods. 2 ZoSU v spojení s ust. § 11 ods. 1 ZoSU), a úroky, resp. výška úrokov (úroková sadzba), podmienky jej uplatňovania a podmienky splácania istiny, úrokov

a iných poplatkov musia byť výslovne písomne dohodnuté, resp. určené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Inak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, a veriteľ nárok na úroky a poplatky nemá.

49. Pre úplnosť treba uviesť, že časť obsahu zmluvy síce možno určiť aj odkazom na obchodné podmienky, nemalo by sa to však týkať podstatných náležitostí zmluvy (ale len dojednaní technického a vysvetľujúceho charakteru), keďže tieto informácie sa musia povinne uvádzať spotrebiteľovi už v predzmluvnom formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 ZoSU), a nič by preto, v prípade poctivého prístupu veriteľa, nemalo brániť tomu uviesť ich aj priamo v zmluve (mutatis mutandis aj nález ÚS ČR citovaný nižšie). Okrem toho tiež platí, že stanovenie časti obsahu zmluvy odkazom na obchodné podmienky nemôže byť ani neprímerane všeobecné (nestačí iba zmienka o obchodných podmienkach), pretože ak má byť súčasťou zmluvy (ako prejavu vôle), platia preňho, ak sa s ním majú spájať právne účinky, rovnaké pravidlá ako aj pre iné právne úkony. Časť obsahu zmluvy, ktorú tento odkaz určuje (poukazom na obchodné podmienky), by sa mala preto stanoviť konkrétne (určite a zrozumiteľne, § 37 ods. 1 OZ) tak, aby bolo zrejmé úpravu ktorej časti zmluvy (práv a povinností) treba hľadať a vykladať na inom mieste (napr. v obchodných podmienkach), písomne (§ 9 ods. 1 ZoSu), a zároveň aj nie menším písmom ako iná časť takejto zmluvy (§ 53c OZ). V tomto prípade tomu tak nebolo.

50. V tejto súvislosti súd tiež pripomína, že určitosti a zrozumiteľnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako dvojstranného právneho úkonu nesvedčí ani rozsiahlosť a neprehľadnosť textu obchodných podmienok napísaná drobným písmom so súčasným zakomponovaním viacerých podstatných zmluvných náležitostí zmluvy o úvere na ich viacerých miestach. Inými slovami vo vzťahu k ich platnosti súd zdôrazňuje, že v prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane. V kontexte s týmto princípom je potrebné posúdiť aj úverové zmluvné podmienky. Tie zásadne nesmú slúžiť tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom napísanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú podstatné, a o ktorých môže predpokladať, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, čo sa stalo aj v tomto prípade, spreneverí sa princípu dôvery a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

51. K tomu možno poukázať aj na právny záver uvedený v náleze Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, sp. zn. I.ÚS 3512/11. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní o zmluvnej pokute (argumentum a minori ad maius tým skôr o predmete hlavného záväzku resp. o podstatných náležitostiach zmluvy, pozn. súdu) v zásade nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných zmluvných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ sa má chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru, a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú.

52. Vzhľadom na to, že samotná zmluva resp. text zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorý spotrebiteľ pripojil svoj podpis, neobsahuje (ad 1.) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere - teda dobu trvania záväzku poskytnúť peňažné prostriedky (čo má osobitný význam najmä pri neskoršom, prípadne postupnom čerpaní úveru resp. pri revolvingu) a údaje o splatnosti - uvedené zrejme len v jednostrannom dodatočnom oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi po podpise zmluvného formulára, odkazujúceho tak v čase podpisu zmluvy na ešte neexistujúci resp. nevyplnený či spotrebiteľovi neznámy údaj (v čase podpisu zmluvy tento údaj nebol jej súčasťou), ktorý nepochybne nemožno považovať za súčasť dohodnutej písomnej zmluvy, na ktorú spotrebiteľ pripojil svoj podpis, (ad 2.) podmienky upravujúce čerpanie úveru - teda „Akým spôsobom a kedy spotrebiteľ dostane peniaze“, a ďalej tiež ani (ad 3.) podmienky upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejmé ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednaní úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednaní dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov

(napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov), poskytnutý spotrebiteľský úver sa preto v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a), b) ZoSU považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda veriteľ právo na ich úhradu nemá. Tým sa majú na mysli nepochybne všetky úroky a poplatky vzťahujúce sa k tomuto úveru.

53. Vzhľadom na to súd považoval túto žalobu za dôvodnú aj v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi jeho sumu v rozsahu rozdielu medzi peňažnými prostriedkami, ktoré žalobcovi na základe revolvingovej zmluvy v sume 725,- Eur reálne poskytol (a na ktorých vrátenie tak mal nárok) a tými, ktoré žalobca na tento úver v jeho prospech vo výške 1.302,43 Eur celkovo uhradil, teda vo výške 577,43 Eur. Pokiaľ ide o úroky z omeškania spojené s vydaním bezdôvodného obohatenia (uplatnené odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému), nakoľko čas splnenia tohto dlhu nie je ustanovený právnym predpisom a žalobca žalovaného o jeho vydanie osobitne nepožiadaval, v zmysle ust. § 563 OZ bol žalovaný povinný vydať žalobcovi toto bezdôvodné obohatenie nasledujúceho dňa po doručení žaloby (doručenej mu 25.9.2017), od ďalšieho dňa je v omeškaní s plnením tohto peňažného dlhu, a preto je povinný platiť žalobcovi z dlžnej sumy aj úroky z omeškania. Súd preto žalobcovi priznal uplatnenú sumu bezdôvodného obohatenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nar. vlády Slovenskej za čas po jeho splatnosti vo výške o päť percentuálnych bodov vyššej než bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania tak, ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

54. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Žalobca bol v konaní proti žalovanému úspešný v celom rozsahu v časti o zaplatenie sumy 577,43 Eur, preto mu súd v tejto časti voči žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie tohto práva v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd samostatným uznesením. V časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bol žalobca úspešný v časti týkajúcej sa jednej zmluvnej podmienky, a žalovaný v časti týkajúcej sa druhej zmluvnej podmienky, čím sa ich úspech v konaní v tejto časti navzájom kompenzoval, a preto súd náhradu trov konania v tejto časti stranám nepriznal

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.